

Sobiesław Mościcki (1900-1940)

Nadleśniczy SOBIESŁAW MOŚCICKI

(1900-1940)

Sobiesław Maria Kornel Mościcki urodził się 13 sierpnia 1900 roku w Rogaticy, w Bośni (ojciec Kornel Wiktor, matka Jadwiga Radomska), gdzie przebywał do siódmego roku życia. Do szkoły uczęszczał w Rzeszowie, gdzie też ukończył I Gimnazjum Klasyczne, uzyskując maturę. W 1918 roku wstąpił ochotniczo do Polskiego Korpusu Posiłkowego w Bolechowie (dzisiaj Ukraina). Internowany i wywieziony do szpitala Hust na Węgrzech, skąd zbiegł w maju 1918 roku. Przez Przemyśl, Lwów i Kijów zmierzał do II Korpusu gen. Hallera, który w tym czasie został rozbity pod Kaniowem. W tej sytuacji wraz z braćmi, por. Adrianem Mościckim i kpt. Klemensem Mościckim, przedostał się przez Moskwę do Murmańska. W lipcu 1918 roku – drogą morską i przez Anglię – dotarł do Francji, do obozu polskiego w Sille de Guillaume. W Camp du Ruchard ukończył wojskową szkołę aspirantów-podchorążych. Rozkazem Dowództwa Wojsk Polskich w Paryżu w kwietniu 1919 roku został mianowany na podporucznika. Do Polski wrócił z Armią Generała Hallera 15 maja 1919 roku. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w 64. Pułku Piechoty. Do rezerwy został zwolniony 19 listopada 1920 roku w stopniu porucznika.

W 1920 roku podjął studia leśne na Uniwersytecie Poznańskim. Po ich ukończeniu w 1924 roku (dyplom inżyniera uzyskał w 1923 r.) objął służbę cywilną na stanowisku adiunkta leśnego w Administracji Lasów Państwowych. Ożenił się z Marią Nikodemowiczówną. Miał dwoje dzieci: Ewę (ur. 18.10.1925 r.) i syna Andrzeja (ur. 20.09.1928 r.). W 1931 roku został nadleśniczym w państwowym Nadleśnictwie Kartuzy. Stanowisko to zajmował do wybuchu II wojny światowej. Był prezesem Polskiego Związku Zachodniego w Kartuzach. W 1936 roku został mianowany kapitanem Wojska Polskiego.

W opinii o Sobiesławie Mościckim, sporządzonej przez dowódcę Dywizjonu Szkolnego Żandarmerii w Grudziądzu w 1928 roku, czytamy: *Bardzo ambitny, obowiązkowy, stanowczy, pilny, o bardzo wysokim poczuciu honoru. Lubi pracować i to z bardzo dobrym wynikiem. Charakter zrównoważony, w stosunkach koleżeńskich i towarzyskich wzorowy. Wysoki, dobrze zbudowany. Oficer o inteligencji bardzo dużej. Stanowczy i pewny w swoich postanowieniach. Energiczny i zawsze samodzielny. Więcej jak bardzo dobry oficer.*

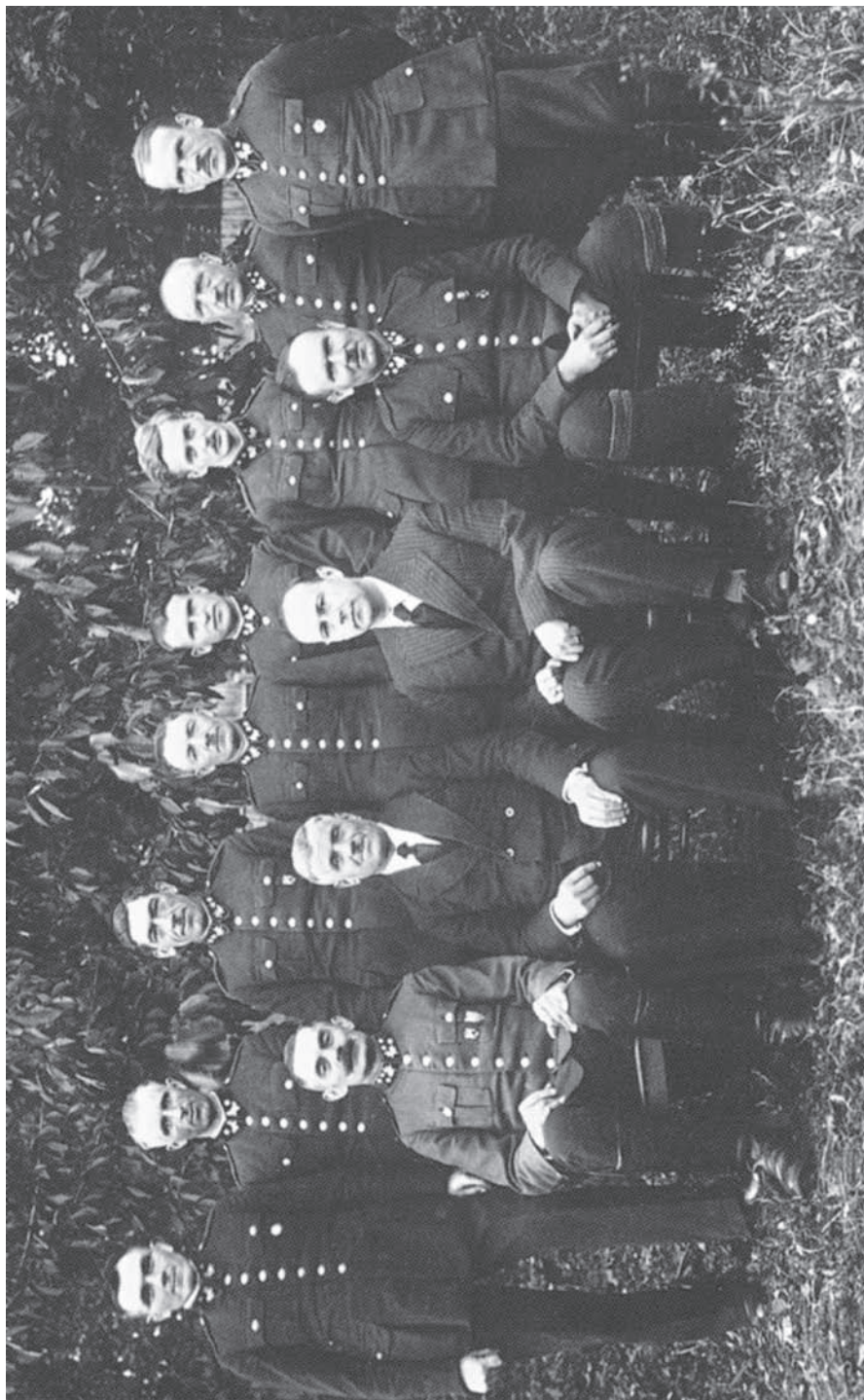

Nadleśniczy Sobiesław Mościcki (w górnym rzędzie, pierwszy od lewej) w gronie rodzinnym. Lata 30. XX w.

Nadleśniczy Sobiesław Mościcki (pierwszy od prawej, w mundurze) z grupą myśliwych na terenie Nadleśnictwa Kartuzy. Lata 30. XX w.

Załoga Nadleśnictwa Kartuzy podczas pożegnania leśniczego Leona Kolki (siedzi drugi od lewej) w 1938 r. Drugi od prawej, w ubraniu cywilnym siedzi nadleśniczy Sobiesław Mościcki

Latem 1939 roku kapitan żandarmerii wojskowej Sobiesław Mościcki został zmobilizowany do Wojska Polskiego. Brał udział w kampanii wrześniowej. Do stał się do niewoli sowieckiej. Przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Zamordowany przez sowieckie NKWD wiosną 1940 roku strzałem w tył głowy w więzieniu w Charkowie. Spoczywa na tamtejszym Polskim Cmentarzu Wojennym. Podczas prac ekshumacyjnych w 1996 roku natrafiono na dokumenty Sobiesława Mościckiego.

Znamienne jest, że jeszcze w 1976 roku wiceprezes Koła Związku Bojowników o Wolność i Demokrację (ZBOWiD) „Lasy” w Gdańsku, w specjalnym zaświadczeniu zapewniał wdowę po nadleśniczym Marię Mościcką, że nazwisko jej męża znalazło się na zweryfikowanej liście pracowników leśnictwa zamordowanych przez hitlerowców i umieszczone na pamiątkowej tablicy w Zarządzie Okręgowym Lasów Państwowych w Gdańsku oraz na pomniku pod Kościerzyną.

Dęby Pamięci Sobiesława Mościckiego posadzono przy Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Ostrowi Mazowieckiej 17 września 2010 roku, w Wierchlesie (Nadleśnictwo Zamrzenica) 12 października 2013 roku oraz przed siedzibą Nadleśnictwa Kartuzy 9 września 2014 r., gdzie miejscowi leśnicy posadowili również obelisk z inskrypcją poświęconą pamięci nadleśniczego.

Tadeusz Chrzanowski

Zdjęcia: archiwum Nadleśnictwa Kartuzy

Źródła:

Akta osobowe Sobiesława Mościckiego. Centralne Archiwum Wojskowe w Warszawie (kopie i skany dokumentów pozyskane w 2012 r.).
 Charków, Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego, Rada Ochrony Pamięci, Walk i Męczeństwa, Warszawa 2003.
 Dwunastu z Listy Katyńskiej. Leśnicy i drzewiarze z Pomorza i Kujaw, ofiary Zbrodni Katyńskiej, Polskie Towarzystwo Leśne Oddział w Toruniu, Toruń 2014.
 Gostkowska E., Jażdżewski K., Nadleśnictwo Kartuzy. Historia i współczesność. SITLiD Oddział w Gdańsku, Kartuzy 2008.
 Peszkowski Z.A.J., Zdrojewski S.Z.M., Leśnicy w grobach Katynia, Warszawa-Łódź-Orchard Lake 2001.